

Силабус навчальної дисципліни
«ПСИХОЛОГІЧНА РОБОТА З ДЕВІАНТАМИ ТА
ПРОФІЛАКТИКА ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ»
Освітньо-професійна програма: «Соціальна робота»
Галузь знань: 23 «Соціальна робота»
Спеціальність: 231 «Соціальна робота»

Рівень вищої освіти	Перший рівень (бакалаврський)
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна вибіркового компонента
Курс	3 (третій)
Семестр	6 (шостий)
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години	4 кредити/120 годин
Мова викладання	Українська
Що буде вивчатися (предмет вивчення)	Девіантна поведінка
Чому це цікаво/треба вивчати (мета)	Знайомство з поняттям аномальної, девіантної поведінки; розуміння етіології, соціально-психологічних механізмів та біологічних передумов девіантної поведінки; вміння застосовувати засоби профілактики та психологічної допомоги для роботи з девіантною особистістю.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Знати причини девіантної поведінки і механізми її формування. Розуміти психологічні особливості осіб з адиктивною, суїцидальною, агресивною та делінквентною поведінкою, з сексуальними девіаціями. Знати клінічні прояви різних видів девіацій. ПРН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід. ПРН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки. ПРН 11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин. ПРН 17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів. ПРН 19. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

<p>Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)</p>	<p>Вміти самостійно проводити аналіз соціально-психологічних механізмів формування девіантної поведінки. Діагностувати рівень вираженості та прояву окремих форм девіантної поведінки. Обирати та застосовувати відповідні засоби профілактики та техніки психологічної допомоги для роботи з девіантною особистістю. Перевіряти ефективність психологічного впливу на девіантну поведінку особистості.</p> <p>ІК: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p>Фахові компетентності:</p> <p>ФК 4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.</p> <p>ФК 5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в складних життєвих обставинах.</p> <p>ФК 10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.</p> <p>ФК 11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.</p> <p>ФК 16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.</p>
<p>Навчальна логістика</p>	<p>Зміст дисципліни:</p> <p>Тема 1. Девіантологія як міждисциплінарна система знань.</p> <p>Тема 2. Причини формування та прояви делінквентної поведінки. Тема 3. Хімічні адикції: алкоголізм, наркоманія, токсикоманія Тема 4. Нехімічні адикції: гемблінг, комп'ютерна залежність, трудоволізм, залежні стосунки.</p> <p>Тема 5. Розлади харчової поведінки. Тема 5. Сексуальні девіації.</p> <p>Тема 6. Залежність від деструктивних культів, сектанство. Тема 7. Психологічна допомога та профілактика девіантної поведінки.</p> <p>Види занять: лекції та практичні заняття.</p> <p>Самостійна робота студентів: <i>під час аудиторних занять</i> (розв'язування ситуативних задач, виконання креативних завдань, що вимагають осмислення, запам'ятовування і відтворення раніше отриманих знань); <i>позааудиторна самостійна робота</i> (1-2 години щодня: виконання</p>
<p>Пререквізити</p>	<p>Методи і технології соціальної роботи, Психологія особистості, Соціальна психіатрія і наркологія</p>
<p>Пореквізити</p>	<p>Знання з психології девіантної поведінки можуть бути використані при вивченні дисципліни «Кримінальна психологія», Науково- дослідної практики у сфері психології та при написанні кваліфікаційної роботи.</p>

Інформаційне забезпечення з репозитарію та фонду НТБ НАУ	<p>НТБ НАУ: Вашека Т.В., Долгова О.М. Психологія девіантної поведінки: навч. посібник / Т.В.Вашека, О.М.Долгова. – К.: НАУ, 2019. – 204 с. Репозитарій кафедри: https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/9109</p> <p>Базова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гаркавенко Н.В. Соціальна психологія адиктивної поведінки: навчальний посібник. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2019. 408 с. 2. Кошова І. В., Кресан О. Д. Психологія девіантної поведінки: Навч.-метод. посібник. Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2021. 226 с. 3. Профілактика та корекція відхилень поведінки: метод. реком. до курсу / уклад.: Лариса Мафтин. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2021. 48 с. <p>Інформаційні ресурси в Інтернет</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського (www.nbuv.gov.ua) https://uchil.net/?cm=58152 https://esu.com.ua/search_articles.php?id=23844
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Мультимедійна аудиторія кафедри 8.1207, проектор, екран, презентації, бланки тестів.
Семестровий контроль, екзаменаційна методика	Залік
Кафедра	Авіаційної психології
Факультет	Лінгвістики та соціальних комунікацій
Викладач(і)	 <p>ПІБ Вашека Тетяна Володимирівна Посада: доцент Вчений ступінь: канд. психол. наук Профайл викладача: Профіль Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=WEisQ7YAAAAJ Профіль ORCID: https://orcid.org/0000-0001-5434-1677 Профіль ResearchGate: researchgate.net/profile/Tatiana_Vasheka Профіль SCOPUS: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57221797271 Профіль на сайті НТБ НАУ: http://www.lib.nau.edu.ua/naukpraci/teacher.php?id=10619 Тел.: 044-406-72-78 E-mail: tetiana.vasheka@npp.nau.edu.ua Робоче місце: 8.1207</p>
Оригінальність навчальної дисципліни	Авторський курс. Актуальний напрямок у роботі практичного психолога
Лінк на дисципліну	